

GYÁNI GÁBOR

A *BUKSZ* és a Hajnal István Kör létrehozásának története

Az 1970-es évek végétől egyre intenzívebb informális szakmai közélet bontakozott ki Magyarországon. A bibói „szabadság kis köreinek” az ideálját a gyakorlatba átültető társas körök időszaka köszöntött be ezáltal a rendszerváltásig tartó bő egy évtized során. A nem kifejezetten politikai, de áttételesen kétségkívül ellenzéki töltetű második nyilvánosságbeli szakmai diskurzusok gyakran a marginális helyzetben lévő, és többnyire pályakezdő kutatók szociabilitásának adott teret. Az évtized folyamán ezek a körök kezdték egyre inkább behálózni a teljes szakmai intézményrendszert, így többek közt szoros szálak szövődtek az MTA Történettudományi Intézet, továbbá egyes egyetemek vagy kutatóintézetek (KSH) fiatal évjáratú munkatársai között is. Az 1980-as évek derekától megerősödött az érintettekben az intézményesítés vágya, erre irányuló törekvéseik, amelyek szakmai egyesületbe tömörülés és folyóirat alapítás formájában nyilvánultak meg, sikertelen akciókba torkolltak. Az évtized végéhez közeledve, a rendszerváltás hajnalán azonban ezek a törekvések kezdtek beérni: így kerülhetett sor (még az 1989. évi egyesületalapítás előtt) a HIK első országos konferenciájára 1986-ban, és így sikerülhetett a *BUKSZ* című negyedéves periodika megindítása is 1989-ben. A két vállalkozás mögött álló személyi kör ugyanakkor erős átfedést mutatott egymással.